

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.016.04.2021

Pan
Tomasz Pieczka
Wójt Gminy Świerklany
ul. Kościelna 85, 44-266 Świerklany

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/053 – Wdrażanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Świerklany ¹ , ul. Kościelna 85, 44-266 Świerklany
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Pieczka, Wójt Gminy Świerklany od 2014 r. (akta kontroli str. 3-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”².2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP.3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania.
Okres objęty kontrolą	Od 29 lipca 2019 r. do dnia zakończenia kontroli ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym terminem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Dariusz Bienek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/97/2021 z 6 maja 2021 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej „Urząd”.

² Dalej „PPCP”.

³ 4 sierpnia 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Gmina Świerklany⁶ prawidłowo realizowała zadania związane z wdrożeniem Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”⁷. Zgodnie z porozumieniem podpisanym z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach⁸ w celu promocji oraz realizacji PPCP zorganizowany został punkt konsultacyjny PPCP i stworzono zespół wykonujący zadania związane z wdrażaniem PPCP⁹. Pracownicy Zespołu doradczego zostali przeszkoleni w zakresie realizowania zadań PPCP. Do wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, wymaganych jako załącznik do wniosku o dofinansowanie dla beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania¹⁰ wykorzystywany był przeznaczony do tego celu program komputerowy. Zasady kontaktowania się potencjalnych wnioskodawców z Zespołem doradczym, ustalone w Gminie w związku z pandemią COVID-19, umożliwiały uzyskanie przez nich wyczerpujących informacji o PPCP.

Skala i rodzaj prowadzonych przez Gminę działań informacyjnych i wspierających zapewniały dotarcie do szerokiej grupy odbiorców. W tym zakresie nieprawidłowością, w ocenie NIK, było niezamieszczenie w BIP informacji nt. realizowanego PPCP.

Wnioski o dofinansowanie Gmina terminowo przekazywała do WFOŚiGW, a Zaświadczenia, którym nadawane były unikatowe numery, wydawała w terminach określonych przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹.

W zakresach obowiązków pracowników Urzędu, jak i w zadaniach referatów nie określono zadań związanych z realizacją PPCP, co w ocenie NIK naruszało kryterium rzetelności działania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania PPCP

Opis stanu faktycznego

1.1. Gmina 17 grudnia 2020 r. podpisała z WFOŚiGW¹³ obowiązujące do 2029 r. porozumienie o promocji oraz realizacji PPCP. Wójt wyjaśnił, że Gmina wcześniej nie podpisała Porozumienia z uwagi na realizację bardzo dużej ilości własnych zadań związanych z udzielaniem dotacji mieszkańcom Gminy na wymianę urządzeń grzewczych oraz brak jakiegokolwiek propozycji ze strony WFOŚiGW dofinansowania kosztów związanych z obsługą PPCP. Ponadto wpływ na taki termin zawarcia Porozumienia miało zwiększenie liczby zadań Gminy związanych z prowadzeniem kontroli spalania w kotłowniach indywidualnych, ustalone Programem Ochrony

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej „Gmina”.

⁷ Dalej „PPCP”.

⁸ Dalej „WFOŚiGW”.

⁹ Dalej „Zespół doradczy”.

¹⁰ Dalej „Zaświadczenie”.

¹¹ Dz.U. z 2021 r., poz. 735, dalej: „k.p.a.”

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Dalej „Porozumienie”.

Powietrza dla Województwa Śląskiego od 2018 r. Powyższe spowodowało konieczność zaangażowania większej liczby pracowników Urzędu do tego celu, gdyż Gmina nie posiada straży gminnej, a na realizację ww. zadania nie zostały przekazane żadne dodatkowe środki finansowe.

(akta kontroli str. 58-62, 117, 223)

Porozumienie określało zadania Gminy oraz WFOŚiGW. Gmina została zobowiązana m.in. do: zidentyfikowania budynków, których właściciele mogliby być potencjalnymi wnioskodawcami i przedstawienie im korzyści płynących z wzięcia udziału w ww. programie, propagowania PPCP, wsparcia wnioskodawców w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie, zapewnienia stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu umożliwiającego wnioskodawcom złożenie wniosku o dofinansowanie i przekazywania tych wniosków do WFOŚiGW oraz pomoc wnioskodawcom przy rozliczeniu przyznanego dofinansowania. Zgodnie z Porozumieniem, Gmina pokrywała we własnym zakresie koszty realizacji ww. obowiązków. Z kolei WFOŚiGW zobowiązał się m.in. do: przeszkolenia pracowników Urzędu w zakresie niezbędnym dla realizacji ww. zadań, rozpatrywania przesłanych wniosków i udzielania dofinansowania oraz wypłaty środków. WFOŚiGW zobowiązał się również do pokrycia kosztów obsługi zadań realizowanych przez Gminę, w tym m.in. do zapłaty za złożone wnioski o podwyższony poziom dofinansowania oraz za wydane Zaświadczenia.

(akta kontroli str. 58-62)

Pismem z 18 lutego 2021 r.¹⁴ Gmina zgłosiła gotowość podpisania aneksu do Porozumienia. W dniu 5 lipca 2021 r. został podpisany aneks do Porozumienia, który nakładał dodatkowe obowiązki na Gminę w postaci: organizacji minimum raz na kwartał spotkania informującego z mieszkańcami, wydruku i zapewnienia dostępności w punkcie konsultacyjnym materiałów informacyjnych i promocyjnych o PPCP udostępnionych przez WFOŚiGW w wersji elektronicznej, przekazywania wnioskodawcom informacji o możliwości łączenia dofinansowania przedsięwzięć z innymi programami finansowanymi ze środków publicznych, wizyt u mieszkańców połączonych z oceną obecnego źródła ciepła oraz wstępną analizą stanu budynku pod kątem termomodernizacji, rozsyłania materiałów informacyjnych do właścicieli min. 20% budynków jednorodzinnych na terenie Miasta w roku kalendarzowym oraz przeprowadzenie na prośbę WFOŚiGW anonimowych ankiet wśród mieszkańców z zakresu ochrony powietrza i programów pomocowych. WFOŚiGW zobowiązał się do pokrycia kosztów obsługi zadań¹⁵, poniesionych przez Miasto w okresie jednego roku od dnia wejścia w życie Aneksu, w wysokości do 30 tys. zł. Dodatkowo WFOŚiGW podwyższył wartość kosztów zwracanych Miastu za realizację zadań w postaci:

- złożenia wniosku o podwyższony poziom dofinansowania wraz z wystawionym Zaświadczeniem (ze 100 zł do 150 zł),
- złożenia wniosku o podwyższony poziom dofinansowania z Zaświadczeniem wystawionym przez inną gminę/miasto (z 50 zł do 75 zł),
- złożenia wniosku o podwyższony poziom dofinansowania bez pośrednictwa Miasta zawierający Zaświadczenie wystawione przez Miasto (z 50 zł do 75 zł),
- za wydane Zaświadczenie (z 50 zł do 75 zł).

¹⁴ Aneks wprowadził nowe obowiązki dla gmin. W związku z czym 13 maja 2021 r. wysłano do WFOŚiGW pytania poruszające niejasne zapisy aneksu. Do dnia 17 czerwca 2021 r. Gmina nie otrzymała odpowiedzi.

¹⁵ Określonych w Katalogu kosztów kwalifikowanych – Załącznik nr 4 do Aneksu.

Ponadto dodatkowo za złożony za pośrednictwem Urzędu wnioszek o podstawowy poziom dofinansowania Miasto miało otrzymać 50 zł¹⁶.

(akta kontroli str. 63-77, 118, 354)

1.2. W Urzędzie utworzono Zespół doradczy, w skład którego wchodziło dwóch pracowników Urzędu¹⁷ oraz jedna osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia¹⁸.

(akta kontroli str. 77, 82-93, 354)

W ramach wdrażania PPCP Wójt upoważnił Kierownika oraz pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerklanach¹⁹ do wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób, które zamierzały złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW²⁰. Do wydawania zaświadczeń o dochodach zakupiono specjalistyczny program komputerowy.

Zgodnie z „Regulaminem funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Gminy Świerklany”²¹ zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należało do obowiązków kierowników tych jednostek. Kierownik GOPS wprowadziła „Regulamin funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej” oraz „Politykę zarządzania ryzykiem w GOPS”²². W „Jednostkowym rejestrze ryzyk”, stanowiącym załącznik do ww. polityki, określono m.in. cel pn. „Działanie w zakresie wydawanych zaświadczeń na wnioski stron”, w ramach którego wskazano kierownika i pracowników merytorycznych odpowiedzialnych za terminowe wydawanie zaświadczeń oraz wprowadzono zasadę „dwóch par oczu” mającą wykluczyć wydanie zaświadczenia niekompletnego lub niezgodnego z przepisami. W ramach nadzoru GOPS przez Wójta, w oparciu o analizę ryzyka i z udziałem audytora wewnętrznego Urzędu, określana była tematyka zadań audytowych oraz dobierane były jednostki, w których przeprowadzano audyt. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono sześć audytów, jednak żaden z nich nie obejmował tematycznie wydawania przez GOPS zaświadczeń o dochodach.

(akta kontroli str. 94-114, 118, 257, 261-262, 285-290, 355, 401-407)

1.3. Wszystkie osoby z Zespołu doradczego zostały przeszkolone w WFOŚiGW, w zakresie obsługi programu²³. W ocenie NIK, liczba przeszkolonych pracowników wykonujących zadania w ramach PPCP była wystarczająca wobec liczby złożonych wniosków o dofinansowanie²⁴.

(akta kontroli str. 78-81a, 450, 452)

¹⁶ W pierwszej wersji Porozumienia za złożenie wniosku o podstawowy poziom dofinansowania WFOŚiGW nie zwracał kosztów realizacji tego zadania.

¹⁷ Dwóch pracowników Urzędu z Referatów: Gospodarki Przestrzennej, Komunalnej i Ochrony Środowiska oraz Rozwoju i Promocji Gminy.

¹⁸ Osoba ta była pracownikiem Urzędu.

¹⁹ Jednostka organizacyjna Gminy. Dalej „GOPS”.

²⁰ Upoważnienie do wydawania ww. zaświadczeń dla: kierownika GOPS - Zarządzenie Wójta Gminy Świerklany nr W.0050.194.2020 z dnia 22 października 2020 r. oraz pracownika GOPS - Upoważnienie nr W.0052.124.2020 z dnia 26 listopada 2020 r. wydanego przez Wójta.

²¹ Wprowadzony Zarządzeniem Wójta Nr W.0151-132/10 z dnia 1 września 2010 r. w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Gminy Świerklany.

²² Wprowadzony Zarządzeniem Kierownika GOPS Nr GOPS.0101.12.2020 z dnia 23 listopada 2020 r.

²³ Szkolenie odbyło się w dwóch panelach zorganizowanych w formie elektronicznej (on-line) przez pracowników WFOŚiGW w dniach 14 i 20 stycznia 2021 r. Zakres szkolenia: Część I – Założenia PPCP, dokumentacja programowa oraz prawidłowe wypełnianie wniosku o dofinansowanie oraz Część II - Rozliczenie dotacji oraz wypełnianie wniosku o płatność.

²⁴ Od 16 lutego do 13 maja 2022 r. złożonych zostało 130 wniosków. W tym okresie, biorąc pod uwagę trzy dni pracy Zespołu w tygodniu (tj. 39 dni w ww. okresie), na jeden dzień roboczy przypadają ok. 3/4 wnioski.

1.4. Działania mające na celu zidentyfikowanie budynków, których właściciele są potencjalnymi wnioskodawcami, podjęte zostały w Gminie już w okresie poprzedzającym przyjęcie „Planu gospodarki niskoemisyjnej Gminy Świerklany na lata 2016 – 2023”. Wójt wyjaśnił, że w 2015 r. zostało przeprowadzone badanie ankietowe mieszkańców gospodarstw indywidualnych w zakresie zainteresowania wymianą starych kotłów na kotły nowoczesne – ekologiczne. Wykorzystano także prowadzone przez Gminę działania związane z udzielaniem mieszkańcom dofinansowaniem na podstawie Uchwały z dnia 30 stycznia 2020 r. Rady Gminy Świerklany²⁵ na inwestycje związane z ochroną środowiska (w tym wymiana źródeł ciepła). Składającym stosowne deklaracje oraz podpisującym umowy o dofinansowanie przedstawiano możliwość łączenia dotacji w ramach PPCP z dofinansowaniem udzielanym przez Gminę. Do 20 maja 2021 r., dzięki zebranych deklaracjom, pracownicy Urzędu zidentyfikowali ok. 580 nieruchomości, których właściciele są potencjalnymi uczestnikami PPCP. Wójt dodał, że Gmina podejmie działania, aby do wszystkich tych mieszkańców dotarła informacja o możliwości uzyskania dotacji w PPCP. Wyjaśnił również, że „innych działań nie podjęto, m.in. z uwagi na krótki okres działania punktu konsultacyjnego (od 1 lutego 2021 r.) oraz duże zainteresowanie mieszkańców złożeniem wniosku w ramach PPCP (do 14 maja 2021 r. do WFOŚiGW w Katowicach Gmina przekazała 121 takich wniosków)”.

(akta kontroli str. 118-119, 121)

Gmina nie identyfikowała stopnia zainteresowania uczestnictwem w PPCP właścicieli budynków wielorodzinnych. Wójt Wyjaśnił, że wynikało to z wiejskiego charakteru Gminy (większość budynków to domy jednorodzinne) oraz znikomego udziału nieruchomości wielorodzinnych, które w większości stanowiły własność Gminy. Ponadto dodał, że wsparcie w ramach PPCP przewidziane było dla budynków jednorodzinnych lub lokali wyodrębnionych w budynkach jednorodzinnych, dlatego w Porozumieniu zawartym w grudniu 2020 r. nie objęto przedmiotową identyfikacją budynków wielorodzinnych.

(akta kontroli str. 119)

1.5. Zgodnie z §2 ust. 1 pkt 5 Porozumienia 17 grudnia 2020 r. w Urzędzie uruchomiono jeden gminny punkt obsługi PPCP²⁶ obejmujący stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu, spełniające wymogi bezpieczeństwa informacji i zachowania poufności oraz ochrony danych osobowych, a także umożliwiające wnioskodawcom złożenie wniosku o dofinansowanie oraz jego wydrukowanie. Po utworzenia ww. punktu Gmina korzystała z pakietu korzyści wynikającego z podpisaniu Aneksu do Porozumienia.

(akta kontroli str. 118, 263-268, 355)

W Gminie obowiązywała Polityka bezpieczeństwa informacji oraz polityka ochrony danych osobowych wprowadzona Zarządzeniem Wójta Nr W.0050.172.2018 z dnia 12 września 2018 r.²⁷. Zadania tego rodzaju realizowali także Inspektor Ochrony Danych oraz Administrator Systemów Informatycznych w Urzędzie²⁸.

(akta kontroli str. 110-114)

²⁵ Uchwała nr 130/XX/20 w sprawie zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Świerklany na zadania związane z ochroną środowiska oraz trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania.

²⁶ Dalej „Punkt PPCP”.

²⁷ W sprawie wprowadzenia Dokumentacji bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych oraz Instrukcji określającej sposób zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie.

²⁸ Zarządzenie Wójta Nr W.0050.143.2018 z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia Inspektora Ochrony Danych oraz Administratora Systemów Informatycznych w Urzędzie.

1.6. W związku z pandemią COVID-19, zgodnie z przyjętym w lutym 2021 r. „Planem działań promocyjnych Punktu Przyjmowania Wniosków >Czyste powietrze< w Gminie Świerklany na rok 2021”²⁹, w Punkcie PPCP wprowadzone zostały dodatkowe zasady zwiększające bezpieczeństwo petentów. Jak wyjaśnił Wójt wnioskodawcy przyjmowani byli w godzinach otwarcia Punktu PPCP po wcześniejszej umówionej wizycie telefonicznej. Dyżurujący w Punkcie pracownik każdorazowo dbał o to, aby mieszkańcy mieli założone podczas wizyty maseczki, a przed wejściem na umówione spotkanie zdezynfekowali ręce. Wójt dodał, że oprócz powyższych zasad spotkania były umawianie w odstępach pozwalających na każdorazowe dezynfekowanie/wietrzenie pomieszczenia. Jego zdaniem, powyższe zasady nie ograniczały kontaktu mieszkańców z pracownikami Punktu PPCP a jedynie je usystematyzowały. Dodał, że w czasie obostrzeń związanych z pandemią COVID-19, dni i godziny działania Punktu PPCP nie zostały ograniczone.

(akta kontroli str. 291-292, 355)

1.7. „Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Świerklany na lata 2016 – 2023”³⁰ został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Świerklany nr 154/XXII/16 z dnia 24 listopada 2016 r. Zgodnie z założeniami, podstawowym kierunkiem było wdrażanie działań prowadzących do obniżenia emisji zanieczyszczeń poprzez wymianę niskosprawnych, nieekologicznych kotłów oraz pieców węglowych na nowoczesne urządzenia grzewcze, jak również szeroko pojęta termomodernizacja budynków oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii. PGN zawierał wskazówki ograniczenia zanieczyszczenia powietrza skierowane zarówno do indywidualnych właścicieli nieruchomości, jak i Gminy jako właściciela budynków użyteczności publicznej. Jak wyjaśnił Wójt „PGN nie określał budżetu na jego realizację, gdyż nie było możliwe oszacowanie kosztów wykonania zadań objętych planem. Decyzje o występowaniu o środki finansowe potrzebne do realizacji PGN były podejmowane w zależności od ilości osób, które zadeklarowały w danym roku wykonanie zadania objętego planem”³¹ (tzn. wymienienie źródła ciepła).

(akta kontroli str. 119-120, 128-222)

Jak podał Wójt, przed przyjęciem PGN (od 2011 r.) Gmina Świerklany realizowała zadania związane z ochroną powietrza m.in. poprzez udzielanie dotacji do instalacji urządzeń grzewczych w budynkach mieszkalnych na podstawie uchwał Rady Gminy w sprawie zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Świerklany³². Efektem tych działań w latach 2016-2020 było dofinansowanie instalacji 1 050 nowoczesnych źródeł ciepła, w tym: 410 kotłów gazowych, 570 nowoczesnych kotłów na paliwa stałe, 18 pomp ciepła i 48 urządzeń do ogrzewania wody³³. Na ww. działanie udzielono dotacji w wysokości 4 724 999,58 zł (z czego 4 016 021,16 zł ze środków WFOŚiGW oraz 708 978,42 zł ze środków własnych Gminy). W wyniku powyższych działań w latach 2016-2020 Gmina uzyskiwała efekty ekologiczne w postaci redukcji

²⁹ Dalej „Plan działań promocyjnych”.

³⁰ Dalej „PGN”.

³¹ Na dzień 26 października 2016 r. na realizację planu planowano przeznaczyć 6 350 000 zł

³² Uchwała Nr 22/VI/11 z dnia 2 marca 2011 r., Uchwała Nr 220/XXX/13 z dnia 24 października 2013 r., Uchwała Nr 50/VI/15 z dnia 29 maja 2015 r., Uchwała Nr 190/XXIX/17 z dnia 30 marca 2017 r., Uchwała Nr 203/XXXI/17 z dnia 2 czerwca 2017 r., Uchwała Nr 268/XL/18 z dnia 15 marca 2018 r., Uchwała Nr 44/VI/19 z dnia 24 stycznia 2019 r., Uchwała Nr 61/IX/19 z dnia 3 kwietnia 2019 r., Uchwała Nr 130/XX/20 z dnia 30 stycznia 2020 r.

³³ Systemy solarne lub pompy ciepła służące do podgrzewania wody.

pyłu PM 10 w ilości 68 533,81 kg/rok³⁴, redukcji pyłu PM 2,5 w ilości 53 857,38 kg/rok³⁵ i BaP w ilości 21,409 kg/rok³⁶.

(akta kontroli str. 120, 223-254)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działalność Urzędu w skontrolowanym obszarze.

2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP

Opis stanu
faktycznego

2.1. W celu upubliczniania informacji o PPCP wykorzystywano lokalną telewizję (TVT), gminną gazetę „Kurier Gminy Świerklany” oraz stronę internetową Gminy. Oprócz tego przekazywano informacje poprzez: plakaty, ulotki i ogłoszenia w parafiach. Na stronach internetowych Gminy zamieszczane były informacje dotyczące PPCP, w tym m.in. o: Punkcie PPCP, spotkaniach informacyjnych, punkcie mobilnym WFOŚiGW, zmianach w PPCP, naborach wniosków. Dla mieszkańców Gminy zostały zorganizowane dwa spotkania informacyjne, w ramach których zachęcano do uczestnictwa w PPCP: 26 września 2018 r. z pracownikami WFOŚiGW w Sali Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Świerklanach³⁷ oraz 27 czerwca 2019 r. w budynku Urzędu³⁸.

(akta kontroli str. 295-346)

We współpracy z WFOŚiGW 2 września 2020 r. w Świerklanach³⁹ uruchomiono punkt mobilny, w którym były udzielane informacje o PPCP. W tym dniu z możliwości uzyskania informacji skorzystało 30 osób, a 4 osoby złożyły wnioski o dotację.

(akta kontroli str. 304, 347-351, 399)

2.2. Punkt PPCP oznaczony był w sposób jasny i czytelny, a sposób dotarcia był wskazany na planszach zawieszonych przy wejściach do Urzędu oraz na pierwszym piętrze, gdzie znajdował się ww. punkt.

(akta kontroli str. 263-267)

2.3. W opracowanym przez Zespół doradczy Planie działań promocyjnych określono, że promocja PPCP na terenie Gminy będzie odbywać się za pomocą: strony internetowej Urzędu⁴⁰, gminnej gazety „Kurier Gminy Świerklany”⁴¹,

³⁴ Z czego: 1 071 kg/rok w 2016 r., 15 790 kg/rok w 2017 r., 16 294,2 kg/rok w 2018 r., 16 714 kg/rok w 2019 r. i 18 664,51 kg/rok w 2020 r.

³⁵ Z czego: 642 kg/rok w 2016 r., 9 300 kg/rok w 2017 r., 12 615,3 kg/rok w 2018 r., 12 936,6 kg/rok w 2019 r. i 18 363,48 kg/rok w 2020 r.

³⁶ Z czego: 0,001 kg/rok w 2016 r., 0,008 kg/rok w 2017 r., 5,296 kg/rok w 2018 r., 5,599 kg/rok w 2019 r. i 10,505 kg/rok w 2020 r.

³⁷ Udział wzięto ok. 300 osób.

³⁸ Punkt konsultacyjny programu PPCP został zorganizowany w ramach programu „Gmina z dobrą energią 2” realizowanego przez Subregion Zachodni z siedzibą w Rybniku. Skorzystało z niego ok. 20 mieszkańców Gminy.

³⁹ Na parkingu przy Urzędzie.

⁴⁰ Na stronie www.swierklany.pl została stworzona zakładka, w której były zamieszczone: informacje o godzinach otwarcia Punktu PPCP, numer kontaktowy oraz niezbędne informacje potrzebne do uzupełnienia wniosku o dofinansowanie.

⁴¹ Informacja o Punkcie PPCP oraz zasadach składania wniosków miała być zamieszczona w co najmniej trzech wydaniach w 2021 r.

współpracy z regionalną Telewizją TVT⁴², tablicy ogłoszeń Urzędu oraz za pośrednictwem parafii. Wskazano także sposób oznakowania Punktu PPCP na parterze budynku Urzędu Gminy Świerklany poprzez umieszczenie informacji o numerze pokoju i godzinach jego otwarcia oraz sposób i częstotliwość organizacji spotkań z mieszkańcami promujących PPCP⁴³. Burmistrz wyjaśnił, że w celu dotarcia do właścicieli nieruchomości o niskich dochodach GOPS zamieścił informacje na swojej stronie internetowej, a jego pracownicy informowali mieszkańców o możliwości skorzystania z PPCP przy okazji bezpośrednich spotkań związanych z wykonywaniem swoich obowiązków. Dodał, że akcja informacyjna dotycząca PPCP była przeprowadzona w kościołach na terenie Gminy.

W przekazywanych mieszkańcom informacjach znalazły się aspekty korzyści płynących z wymiany źródła ogrzewania, a także przeprowadzenia termomodernizacji budynków. Mieszkańców zachęcano także do instalowania urządzeń wykorzystujących energię odnawialną (np. panele fotowoltaiczne) poprzez zamieszczenie opcji wyboru „instalacja fotowoltaiczna” w opracowanym przez Zespół doradczy formularzu pn. „Informacje potrzebne do wypełnienia wniosku w ramach Programu Czyste Powietrze”. Wójt wyjaśnił, że w trakcie umawiania się na konsultacje mieszkańcy byli informowani o możliwości pozyskania tego formularza (ze strony internetowej Urzędu lub przy wejściu do Urzędu) oraz konieczności jego wypełnienia przed wizytą w celu usprawnienia procesu wypełniania wniosku. Tym samym, mieszkańcy zostali poinformowani o możliwości uzyskania dotacji na termomodernizację budynku i instalację fotowoltaiczną. Dodał, że informacje takie były również przekazywane mieszkańcom już w trakcie spotkań w Punkcie PPCP. Wśród 130 wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach PPCP, 13 dotyczyło inwestycji w postaci paneli fotowoltaicznych, 48 termoizolacji budynków oraz 50 wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.

(akta kontroli str. 277-279, 295-296 433)

2.4. W związku z pandemią COVID-19 ograniczono bezpośrednio kontakty urzędników z mieszkańcami Gminy. W celu dotarcia do mieszkańców z informacjami o PPCP działania informacyjne prowadzone były głównie za pośrednictwem strony internetowej⁴⁴ oraz gazety „Kurier Gminy Świerklany”.

(akta kontroli str. 291-292, 355)

2.5. W okresie objętym kontrolą Gmina Świerklany nie brała udziału w pilotażach związanych z wprowadzaniem nowych rozwiązań w PPCP.

(akta kontroli str. 355)

2.6. Informacja o możliwości i sposobie uzyskania zaświadczenia o dochodach, składanego wraz z wnioskiem o podwyższony poziom dofinansowania została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu 17 czerwca 2021 r. Powyższa informacja umieszczona była na pierwszej stronie formularza pn. „Informacje potrzebne do wypełnienia wniosku w ramach programu Czyste Powietrze”. W formularzu wskazano GOPS jako instytucję wydającą Zaświadczenie, jak i wysokość progów dochodowych uprawniających do aplikowania o podwyższony poziom dofinansowania. W wersji elektronicznej formularz był dostępny na stronie internetowej Urzędu od 2 lutego 2021 r., a w wersji papierowej został udostępniony

⁴² Współpraca polegała na umieszczeniu informacji o otwarciu Punktu PPCP w ramach audycji „Echa Regionu Świerklany” – link do jednego z programów: https://www.youtube.com/watch?v=tbQ-ld5GsY8&list=PLq5ucaLqjpa6B_RzBz4fCkmEoi_hbVsDd&index=3.

⁴³ Plan działań promocyjnych przewidywał organizację co najmniej jednego spotkania w każdym półroczu po uwzględnieniu aktualnych wytycznych Ministerstwa Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego obowiązujących w stanie epidemii.

⁴⁴ www.swierklany.pl

w Urzędzie (przy wejściu do urzędu od ul. Kościuszki). Wójt wyjaśnił, że przed zamieszczeniem informacji o możliwości uzyskania Zaświadczenia na stronie Urzędu była ona przekazywana przede wszystkim mieszkańcom w ramach kontaktów bezpośrednich i telefonicznych pracowników Zespołu doradczego z zainteresowanymi złożeniem wniosku o dotację (np. podczas umawiania się na wizytę w Punkcie PPCP). W trakcie tych rozmów przedstawiano zarówno zasady, kwoty dochodu stanowiące podstawę do ubiegania się o podwyższony poziom dofinansowania, jak i sposób, miejsce oraz procedury uzyskania Zaświadczenia.

(akta kontroli str. 391-397, 399, 433, 448)

2.7. Na stronie internetowej Gminy w sposób widoczny zamieszczono informacje oraz odsyłacze prowadzące do odpowiednich zakładek zawierających informacje o PPCP. Po wyborze ikony „Czyste powietrze – Dobry wybór” zainteresowany był przekierowany do strony zawierającej:

- Informacje o istotnych zmianach w PPCP (np. ostateczny termin wymiany źródła ciepła na kocioł węglowy i podwyższenie progów dochodu miesięcznego dla osób chcących wnioskować o podwyższone dofinansowanie);
- link do strony WFOŚiGW z informacjami dotyczącymi złożenia wniosku;
- informacje o godzinach urzędowania punktu konsultacyjnego i sposobie otrzymania porady w kwestii złożenia wniosku;
- możliwy do pobrania Formularz (w formie aktywnego arkusza opracowanego w programie Word).

Ponadto w zakładce „Aktualności” znajdowały się dodatkowe, w tym archiwalne informacje o PPCP, jak również informacje dotyczące możliwości uzyskania wyższego dofinansowania w ramach PPCP oraz miejsca uzyskania zaświadczenia o dochodach wymaganego przy złożeniu wniosku o podwyższone dofinansowanie.

W Biuletynie Informacji Publicznej Gminy⁴⁵ nie zamieszczono informacji nt. PPCP (szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 388-397, 424-429)

2.8. W latach 2020-2021 (do 13 maja) z budżetu Gminy na działania informacyjne i edukacyjne związane z PPCP poniesiono wydatki w wysokości 1,2 tys. zł⁴⁶.

(akta kontroli str. 339-346)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W BIP Gminy nie zamieszczono żadnej informacji nt. realizowanego przez Gminę PPCP.

(akta kontroli str. 424-429)

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁴⁷ podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 ww. ustawy (w tym organy władzy publicznej), obowiązane są do udostępniania w BIP informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3, pkt 4 lit. a tiret drugie, lit. c i d i pkt 5 ww. ustawy. Organy władzy publicznej mogą udostępniać w BIP również inne informacje publiczne. Zgodnie z definicją informacji publicznej zawartą w art. 1 ust. 1 ustawy o informacji publicznej, każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach

⁴⁵ Dalej „BIP”.

⁴⁶ Koszty poniesiono za zamieszczenie artykułów w lokalnej gazecie „Kurier Świerkłaniecki” oraz wyemitowanie materiału filmowego nt. PPCP w regionalnej telewizji TVT.

⁴⁷ Dz.U z 2020 r. poz. 2176, dalej „ustawa o informacji publicznej”.

i w trybie określonych w tej ustawie. W myśl art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. c ustawy o informacji publicznej udostępnieniu podlega informacja publiczna o programach w zakresie realizacji zadań publicznych, sposobie ich realizacji, wykonywaniu i skutkach realizacji tych zadań.

Wójt wyjaśnił, że „Gmina zastosowała sposób komunikacji z mieszkańcami zwyczajowo przyjęty na jej terenie i uznała zamieszczenie informacji na głównej stronie internetowej za wystarczające”.

(akta kontroli str. 433)

Zdaniem NIK, zamieszczenie informacji na głównej stronie internetowej Urzędu nie zwalniało z obowiązku udostępniania w BIP Gminy informacji o realizacji PPCP.

(akta kontroli str. 451)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina prowadziła działania informacyjne i wspierające, a ich skala i rodzaj zapewniały dotarcie do szerokiej grupy odbiorców. Formy kontaktu potencjalnych wnioskodawców z Zespołem doradczym w związku z ustalonymi zasadami w okresie pandemii COVID-19 umożliwiały uzyskanie przez nich wyczerpujących informacji o PPCP. Nie spełniono jednak wymogu udostępnienia w BIP Gminy informacji nt. realizowanego PPCP.

3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania

Opis stanu faktycznego

3.1. W Urzędzie opracowano w lutym 2021 r. „Procedury obsługi mieszkańców w ramach Punktu Czyste Powietrze”⁴⁸. Określono w nich m.in. godziny funkcjonowania Punktu PPCP, sposób umówienia się na spotkanie z konsultantem, sposób składania wniosków o dofinansowanie oraz potrzebne dokumenty do jego wypisania. Wskazano również, że wnioski mogą być składane w Kancelarii Ogólnej Urzędu po wcześniejszej jego weryfikacji przez pracownika Punktu PPCP oraz poinformowano o dwóch rejestrach wniosków przyjętych: zwykłych i o podwyższonym poziomie dofinansowania. Z treści Procedury Punktu PPCP wynikało także, że przyjęte wnioski przekazywane będą do WFOŚiGW w każdy piątek, jednak nie później niż pięć dni roboczych od dnia przyjęcia wniosku w Kancelarii Ogólnej Urzędu. Procedura Punktu PPCP była dokumentem przeznaczonym do użytku wewnętrznego Zespołu doradczego, opracowanym w celu określenia wspólnych standardów działania i ścieżek postępowania przy wypełnianiu zadań w Punkcie PPCP. Jak wyjaśnił Wójt, miała ona charakter pomocniczy i ułatwiający jednolitość zasad obsługi klienta i wdrażania programu.

(akta kontroli str. 76, 399)

3.2. W okresie od 6 listopada 2020 r. do 7 maja 2021 r. do GOPS złożone zostały 33 żądania o wydanie zaświadczeń o dochodach przez wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania. Do dnia 10 maja 2021 r. wydane zostały wszystkie zaświadczenia, o które wnioskowano⁴⁹. Spośród wszystkich wnioskodawców, którzy otrzymali ww. zaświadczenia 12 złożyło wnioski o dofinansowanie w ramach PPCP.

(akta kontroli str. 258-259, 275)

Kierownik GOPS wyjaśniła, że gminny ośrodek pomocy społecznej w Świerklanach nie odnotował przypadków złożenia wniosków o zaświadczenie o dochodach przez

⁴⁸ Dalej „Procedury Punktu PPCP”.

⁴⁹ Z uwagi na brak dostępności do aktualnych danych w zakładce PUE-ZUS w programie „Familia”, konieczne było wystąpienie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o udostępnienie tych danych. Z powodu wydłużonego terminu oczekiwania zaświadczenia do dnia 24 maja 2021 r. dwa zaświadczenia nie zostały wydane.

osoby, które wnioszek o dofinansowanie w ramach PPCP składały w innym miejscu niż w Urzędzie.

(akta kontroli str. 257)

GOPS wydawał Zaświadczenia na podstawie upoważnień wydanych przez Wójta. Zgodnie z „Regulaminem funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Gminy Świerklany”⁵⁰ kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy zostali zobowiązani przez Wójta do zapewnienia realizacji celów i zadań zgodnie z prawem, w sposób efektywny, oszczędny i terminowy. GOPS posiadał „Regulamin funkcjonowania systemu kontroli zarządczej” oraz „Politykę zarządzania ryzykiem”⁵¹. Audytor wewnętrzny zatrudniony w Urzędzie, w oparciu o analizę ryzyka przeprowadzał w okresie objętym kontrolą audyty w GOPS. Wójt wyjaśnił, że żaden z nich nie obejmował tematycznie wydawania przez GOPS Zaświadczeń, ponieważ Punkt PPCP działał dopiero od lutego 2021 r.

(akta kontroli str. 107-109, 355, 365-387)

3.3. Zgodnie z §3 ust. 3 Porozumienia zaświadczeniom o dochodach nadawano unikatowe numery. Wszystkie poddane badaniu zaświadczenia były wydawane przy użyciu przeznaczonego do tego celu programu informatycznego⁵².

(akta kontroli str. 260-262, 283-290)

3.4. W wyniku przeprowadzonego badania 21 spraw dotyczących wydanych zaświadczeń o dochodach⁵³ stwierdzono, że w 18 przypadkach były wydane terminowo, zgodnie z art. 217 § 3 k.p.a. W dwóch przypadkach wydane zostały po 22 dniach od zarejestrowania wniosku. Kierownik GOPS wyjaśniła, że w tych przypadkach dwudziestodwudniowe opóźnienia wynikały z braku możliwości pobrania wszystkich potrzebnych danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych⁵⁴ za pośrednictwem aplikacji programu komputerowego „Familia” i konieczności składania odrębnych wniosków o ich przesłanie. W jednym z ww. przypadków GOPS otrzymał z ZUS dane po 15 dniach, a w drugim wnioskujący dostarczył je po 20 dniach od wezwania. Jedno zaświadczenie nie zostało wydane, ponieważ strona wnioskująca nie uzupełniła danych, do czego była wezwana przez GOPS. W wyniku niewypełnienia tego obowiązku wnioskodawcy została przesłana po 44 dniach decyzja o niewydaniu przedmiotowego zaświadczenia z powodu braku danych do jego opracowania. Decyzja została wydana w ww. terminie w związku z oczekiwaniem na złożenie przez wnioskodawcę wymaganych dokumentów.

Kierownik GOPS wskazała, że trudności w wydawaniu zaświadczeń miały miejsce wtedy, gdy system elektroniczny ZUS nie udostępniał danych o składkach na ubezpieczenie zdrowotne w wersji elektronicznej, poprzez wykorzystywany w GOPS do tego celu Centralny System Informatyczny Zabezpieczenia Społecznego: ZUS składki (stanowiący składową programu „Familia”). W takim przypadku GOPS musiał wystąpić do ZUS z odpowiednim wnioskiem⁵⁵. Związane to było z wysłaniem

⁵⁰ Wprowadzony Zarządzeniem Wójta Gminy Świerklany nr W.0151-132/10 z 1 września 2010 r.

⁵¹ Wprowadzone Zarządzeniami Kierownika GOPS nr GOPS/0161/04/10 i nr GOPS/0161/05/10 z dnia 08 grudnia 2010 r. Regulamin i Polityka zostały zmienione Zarządzeniami Kierownika GOPS nr GOPS.0101.12.2020 z dnia 23 listopada 2020 r.

⁵² Badaniu poddano 18 zaświadczeń wydanych przez GOPS w okresie objętym kontrolą (wszystkie z 2020 r. i 10 z 2021 r. -wybranych losowo).

⁵³ Do badania wybrano wszystkie osiem zaświadczeń wydanych w 2020 r. oraz 13 zaświadczeń z 2021 r. (zaświadczenia wybrano losowo z wykorzystaniem metody interwałowej).

⁵⁴ Dalej „ZUS”.

⁵⁵ Takiej sytuacji miały miejsce przeważnie wtedy, gdy członkiem gospodarstwa domowego był emeryt bądź rencista. System ZUS nie udostępniał danych o wysokości składki zdrowotnej, tylko pojawiał się komunikat: *W tym przypadku informacja o wysokości składki zdrowotnej nie może być zwrócona. Należy wystąpić do ZUS-u*

pocztą tradycyjną do ZUS wniosku o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych dotyczące wysokości składki zdrowotnej np. za 2019 r. Odpowiedź również była przesyłana pocztowo. Sytuacje te powodowały, że nie było możliwe wystawienie zaświadczenia w ustawowo przewidzianym terminie, tj. do siedmiu dni, ponieważ GOPS na odpowiedź z ZUS oczekiwał nawet ok. trzech tygodni. W takich przypadkach strona była każdorazowo zawiadamiana o nie załatwieniu sprawy w terminie oraz o wyznaczonym nowym terminie jej załatwienia. Dyrektor dodała, że problem pojawiał się również wtedy, gdy usługa udostępniania danych ZUS (z ww. programu) nie była dostępna przez okres jednego lub dwóch dni (np. z powodu przeciążenia bądź awarii systemu). Korzystając z normalnie działającego systemu w programie „Familia” GOPS na odpowiedź z ZUS (w wersji elektronicznej) czekał do 48 godzin od daty złożenia zapytania.

(akta kontroli str. 283-284, 360-363)

Poprzez program „Familia” (moduł „Czyste Powietrze”) GOPS posiadał dostęp do wszystkich danych niezbędnych do wydania zaświadczeń o dochodach dla osób chcących przystąpić do PPCP⁵⁶.

(akta kontroli str. 285-290)

3.5. Do Urzędu w okresie od 16 lutego do 13 maja 2021 r. wpłynęło 121 wniosków o dofinansowanie w ramach PPCP, z czego pięć zostało skorygowanych. W trzech przypadkach wnioski zostały wycofane, po czym właściciele nieruchomości ponownie je złożyli. Od wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania wpłynęło 12 wniosków. Wszystkie wnioski dotyczyły dofinansowania w formie dotacji. Urząd nie posiadał informacji o wynikach weryfikacji wniosków, gdyż weryfikacji dokonywał WFOŚiGW, a o jej wynikach nie informował Urzędu. Pracę pracowników realizujących zadania PPCP nadzorował bezpośrednio Zastępca Wójta, monitorując na bieżąco ilość złożonych i przesyłanych wniosków do WFOŚiGW.

W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, w zadaniach realizowanych przez Referat Gospodarki i Ochrony Środowiska Urzędu, jak i w zakresach obowiązków pracowników Urzędu wchodzących w skład Zespołu doradczego działającego w ramach Punktu PPCP, nie wskazano zadań obejmujących zakres realizacji działań w ramach programu (co zostało opisane w sekcji *Stwierzone nieprawidłowości*). W przypadku członka Zespołu doradczego, zatrudnionego na podstawie umowy/zlecenia, zadania zostały określone w przedmiotowej umowie.

(akta kontroli str. 82-91, 269-279, 432-447)

3.6. Wnioski o dofinansowanie przekazywane były do WFOŚiGW w terminie określonym w porozumieniu. Na podstawie przeprowadzonego badania próby 21 wniosków⁵⁷ stwierdzono, że były one dostarczane do WFOŚiGW nie później niż pięć dni roboczych od dnia złożenia wniosku w Urzędzie.

(akta kontroli str. 280-282)

3.7. W Punkcie PPCP zapewniona była pomoc beneficjentom przy rozliczeniu otrzymanego dofinansowania, w tym przy poprawnym wypełnianiu wniosku

z wnioskiem OK-WUD. W takich przypadkach GOPS wzywał wnioskodawcę do osobistego dostarczenia informacji o wysokości składki zdrowotnej, bądź też wnioskował o udostępnienie tych danych.

⁵⁶ Dane potrzebne do wystawienia zaświadczenia pobierane były z okienka, w którym znajdowały się następujące zakładki: Pesel, e-podatki, PUE-ZUS oraz KRUS. Wejście w którąkolwiek zakładkę powodowało połączenie się z dedykowanym systemem, z którego pobierane były potrzebne dane.

⁵⁷ Próbę wylosowano metodą interwałową z populacji 130 wniosków/pozycji w „Rejestrze wniosków o dofinansowanie ...” złożonych do Urzędu do 13 maja 2021 r.

o płatność oraz kompletowaniu wymaganych załączników. Do 17 czerwca 2021 r. ww. pomoc została udzielona trzem osobom.

(akta kontroli str. 355)

3.8. W okresie objętym kontrolą Gmina Świerklany nie zlecała weryfikacji wniosków podmiotom zewnętrznym, w tym osobom fizycznym.

(akta kontroli str. 355)

3.9. Zgodnie z postanowieniami Porozumienia Gmina w terminie 14 dni po zakończeniu kwartału przesłała do WFOŚiGW wniosek o wypłatę środków oraz raport o liczbie wydanych zaświadczeń i przekazanych wniosków o dofinansowanie⁵⁸. Wniosek o wypłatę środków (wraz z załącznikami) był pozytywnie zweryfikowany przez WFOŚiGW.

Wniosek (akta kontroli str. 408-415)

3.10. Gmina nie składała do WFOŚiGW zastrzeżeń co do sposobu weryfikacji danych ujętych we wniosku o wypłatę środków.

(akta kontroli str. 432)

3.11. Gmina otrzymała 18 czerwca 2021 r. środki z WFOŚiGW w wysokości 850 zł za wystawienie Zaświadczeń oraz za przesłane wnioski o podwyższoną dotację. Z kolei, w wyniku podpisania Aneksu do Porozumienia Gmina otrzymała z WFOŚiGW zaliczkę na uruchomienie Punktu PPCP w wysokości 9 tys. zł. Środki te nie pokrywały poniesionych przez Gminę kosztów związanych z realizacją zadań objętych programem PPCP, które do 13 maja 2021 r. wyniosły 13 tys. zł⁵⁹.

(akta kontroli str. 339-346, 416-417)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, w zadaniach realizowanych przez Referat Gospodarki i Ochrony Środowiska Urzędu, jak i w zakresach obowiązków pracowników wchodzących w skład Zespołu doradczego, działającego w ramach Punktu PPCP, nie wskazano zadań dot. realizacji działań w ramach programu.

(akta kontroli str. 28-57, 82-90)

Wójt wyjaśnił: „Wnioski o dofinansowanie w formie dotacji, w ramach programu priorytetowego >Czyste Powietrze< adresowane są do WFOŚiGW. Zadaniem Gminy nie jest weryfikacja wniosków, dlatego w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu nie mamy określonego na stałe zakresu uprawnień i odpowiedzialności pracowników w tym zakresie. Czekamy na szczegółowe wytyczne/przepisy, które jednoznacznie uregulowałyby tę kwestię”. Dodał, że na podstawie art. 21 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych⁶⁰ pracownik Referatu Rozwoju i Promocji Gminy otrzymał ustne polecenie służbowe dotyczące wykonywania dodatkowych czynności w ramach udzielania pomocy w Punkcie PPCP i wyraził zgodę na powierzenie mu dodatkowych zadań.

(akta kontroli str. 432)

W ocenie NIK, powyższe zaniechanie naruszało kryterium rzetelności, gdyż zgodnie z pkt. A3 „Standardów kontroli zarządczej” struktura organizacyjna jednostki

⁵⁸ Wniosek został wysłany 14 kwietnia 2021 r.

⁵⁹ Z tego: 0,4 tys. zł poniesiono w 2020 r. na działania informacyjno-edukacyjne, a 12,6 tys. zł w 2021 r. (w tym: 11,8 tys. zł na wynagrodzenia dla pracowników Punktu PPCP oraz 0,8 tys. zł na działania informacyjno-edukacyjne).

⁶⁰ Dz. U. z 2019r., poz. 1282.

powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań, a zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności m.in. poszczególnych komórek organizacyjnych powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny.

OCENA CZĄSTKOWA

Wnioski o dofinansowanie Gmina terminowo przekazywała do WFOŚiGW, a Zaświadczenia, którym nadawane były unikatowe numery, wydawała w terminach określonych przepisami k.p.a. Nieokreślenie zadań związanych z realizacją PPCP zarówno w zakresach obowiązków pracowników Urzędu, jak i w zadaniach referatów, w ocenie NIK, naruszało kryterium rzetelności działania.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Udostępnienie w BIP informacji publicznej dotyczącej realizowanych działań w ramach PPCP.
 2. Uregulowanie w Regulaminie organizacyjnym Urzędu oraz zakresach obowiązków pracowników wchodzących w skład Zespołu doradczego, zadań dotyczących PPCP.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, 6 września 2021 r.

Kontroler
Dariusz Bienek

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach